

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 września 2023 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku M. B., z dnia 15 czerwca 2023 r., na podstawie art. 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 2023 poz. 1251), przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia 1 czerwca 2023 r., zawieszając jej wypłatę.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wypłata emerytury została zawieszona w związku z kontynuowaniem zatrudnienia przez ubezpieczonego. Jednocześnie organ podniósł, iż zgodnie z treścią art. 95 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Wyjątek stanowi świadczenie wojskowe, obliczone w myśl art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, które nie ma zastosowania do ubezpieczonego. Tym samym w opinii rentowego, ubezpieczonemu przysługuje wypłata jednego świadczenia.

(decyzja, k. bez nr akt ZUS)

Odwołanie od decyzji z dnia 18 września 2023 r. wniósł M. B., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika.

Zaskarżonej decyzji zarzucono naruszenie art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z dnia 17 grudnia 1998 r. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że wyjątek od zasady pobierania jednego świadczenia nie może być stosowany względem ubezpieczonego, albowiem jego emerytura nie została wyliczona na zasadach określonych w art. 15a lub art. 18e ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, mimo iż prawidłowa wykładania tego przepisu prowadzi do odmiennych wniosków.

Biorąc pod uwagę powyższe wniesiono o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonemu prawa do odbierania obu świadczeń – wojskowego i z ubezpieczenia powszechnego.

Ponadto wniesiono o:

- przeprowadzenie rozprawy,
- przeprowadzenie dowodu z przesłuchania ubezpieczonego dla wykazania faktu momentu zakończenia służby wojskowej, podjęcia pracy jako nauczyciel i opłacania z tego tytułu obowiązkowych składek z ZUS, a także, iż emerytura wojskowa została obliczona według zasad określonych w art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin,
- dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

(odwołanie k. 3-6)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Uzasadniając stanowisko wskazał, iż w świetle art. 95 ust 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS żądanie odwołującego nie zasługuje na uwzględnienie. Pismem z dnia 18 lipca 2023 r. Wojskowe Biuro Emerytalne przekazało bowiem organowi informacje, że wnioskodawca posiada uprawnienie do emerytury wojskowej od dnia 5 lutego 1991 r. oraz że w przypadku pobieranego przez wnioskodawcę świadczenia, art. 15a nie ma zastosowania. Innymi słowy, wnioskodawca ma prawo do emerytury wojskowej ustalonej przez Wojskowe Biuro Emerytalne na podstawie art. 15 ustawy z dnia 10 lutego 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym

żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, a zatem wobec zbiegu u wnioskodawcy prawa do więcej niż jednego świadczenia wypłacane może być tylko jedno z nich, co znalazło potwierdzenie w uchwale 7 sędziów SN z dnia 15 grudnia 2021r. w sprawie III UZP 7/21.

(odpowiedź na odwołanie – k. 9-9v)

Na rozprawie z dnia 14 lutego 2024 r. pełnomocnik wnioskodawcy oraz pełnomocnik organu rentowego podtrzymali swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(stanowisko procesowe stron e-protokół z rozprawy z dnia 14 lutego 2024 r, 00:01:12 - 00:02:38)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. urodził się w dniu (...)

(bezsporne)

Wnioskodawca, na mocy decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego, jest uprawniony od dnia 5 lutego 1991 r. do emerytury wojskowej.

(bezsporne)

Wskazane świadczenie wynosi 75 % podstawy wymiaru i jest aktualnie wypłacane. Uprawnienia do ww. wojskowego zaopatrzenia emerytalnego ustalono na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. nr 9, poz. 1939 z późn. zm), obecnie obowiązująca ustawa z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz.U.2024.0.242).

Do ustalenia prawa i wyliczenia wysokości świadczenia uwzględniony został okres od dnia 21 sierpnia 1965 r. do dnia 4 lutego 1991 r.

Do wysługi emerytalnej wnioskodawcy, zaliczono następujący okres zatrudnienia po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej:

- od 1 marca 1992 r. do 28 lutego 1994 r. – (...) S.A.,
- od 7 marca 1995 r. do 30 czerwca 1995 r. – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr (...) w Ł.,
- od 1 września 1995 r. do 31 sierpnia 1998 r. – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr (...) w Ł.,
- od 1 września 1998 r. do 31 marca 2001 r. – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr (...) w Ł.

W przypadku wnioskodawcy – nie miał zastosowania art. 15 a ww. ustawy.

(informacja Wojskowego Biura Emerytalnego z 18 lipca 2023 k. bez nr akt ZUS)

W dniu 15 czerwca 2023 r. ubezpieczony złożył do ZUS wniosek o emeryturę.

(wniosek k. bez nr akt ZUS)

W rozpoznaniu wskazanego wniosku, decyzją z dnia 18 września 2023 r. Zakład Ubezpieczeń społecznych I Oddział w Ł., przyznał wnioskodawcy emeryturę od dnia 1 czerwca 2023 tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek. Jednocześnie w decyzji wskazano, iż w związku z podjętym zatrudnieniem wypłata emerytury została wstrzymana. Ponadto dodano, iż zgodnie z art. 95 ust. 2 w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybranego przez zainteresowanego, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna (art. 2 ust. 2 ustawy emerytalnej) została obliczona według zasad określonych w art. 15a lub

art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Biorąc pod uwagę powyższe zaznaczono, iż emerytura ubezpieczonego nie została wyliczona na tej podstawie oraz pouczono wnioskodawcę, iż przysługuje mu prawo do pobierania jednej emerytury – wyższej lub wybranej.

(decyzja k. bez nr akt ZUS)

W dniu 18 października 2023 r. wnioskodawca reprezentowany przez pełnomocnika złożył odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 18 września 2023 r.

(odwołanie k. 3-6)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne okoliczności Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach ZUS, których treści strony nie kwestionowały.

Ponadto Sąd oparł swoje ustalenia na podstawie koherentnych z ww. dowodami zeznaniami wnioskodawcy, których prawdziwości organ rentowy nie podważył. Zdaniem Sądu zeznania skarżącego nie noszą cech konfabulacji, są szczere i polegają na prawdzie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie jest zasadne.

Spór między stronami został ograniczony do ustalenia czy ubezpieczony ma prawo do wypłaty dwóch świadczeń emerytalnych – emerytury z powszechnego systemu emerytalnego oraz do emerytury wojskowej.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2023.0.1251) w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...) Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Wykładnia omawianego przepisu była rozbieżna, nie tylko w orzecznictwie sądów powszechnych, ale także Sądu Najwyższego. Reprezentatywnym orzeczeniem Sądu Najwyższego będącego w opozycji do rozstrzygniętej sprawy jest wyrok tegoż Sądu z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17, a także postanowienie z dnia 26 sierpnia 2021 r., (...) 234/21. Wyjaśniano tam, że o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej (art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Przy czym ten "brak możliwości" nie występuje wtedy, gdy emeryt wojskowy nie decyduje się na złożenie wniosku o doliczenie po zwolnieniu ze służby wojskowej okresów składkowych i nieskładkowych, choć mogą one zwiększyć podstawę wymiaru emerytury do 75%. Wspólnym bowiem mianownikiem uzasadniającym prawo do dwóch świadczeń są uwarunkowania wynikające z przepisów prawa niepozwalające na wykorzystanie stażu "cywilnego" w emeryturze wojskowej, a nie wybór emeryta wojskowego. (por. wyrok SN z dnia 24 stycznia 2019 r, I UK 426/17, Legalis nr 1866677, postanowienie SN z dnia 30.01.2020 r, II UK 273/19, Legalis nr 2571389).

Należy przypomnieć, że do wysługi emerytalnej żołnierza i funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., zalicza się posiadane przed powołaniem/przyjęciem do służby okresy składkowe i nieskładkowe w

rozumieniu ustawy o e.r. FUS (art. 16 ust. 1 ustawy o z.e.ż.z. i art. 16 ust. 1 ustawy o z.e.f. w zw. z art. 15 tych ustaw). Owe okresy uwzględnia się w ten sposób, że emerytura wojskowa i policyjna wzrasta o 2,6% podstawy wymiaru za nie więcej niż 3 lata okresów składkowych poprzedzających służbę (a o 1,3% za każdy następny rok i o 0,7% za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę) oraz podlega zwiększeniu – w wyniku doliczenia okresów przypadających po zwolnieniu ze służby – o 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok okresów opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po dniu 31 grudnia 1998 r. lub za okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia, pod warunkiem że emerytura ta wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru i emeryt ukończył 50/55 lat życia albo stał się inwalidą (art. 14 ust. 4 ustawy o z.e.ż.z. i art. 14 ust. 4 ustawy o z.e.f. w zw. z art. 15 tych ustaw).

Mimo powyższego orzeczenia, w judykaturze nadal istniały wątpliwości co do wykładni art. 95 ustawy. Jednoznacznie wyjaśniła tą problematykę **uchwała w składzie 7 sędziów z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie III UZP 7/21**. Sąd Najwyższy przyjął, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej, przed 2 stycznia 1999 r., i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy wymiaru, obliczoną bez uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony, również do emerytury z FUS, wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 2 ustawy o FUS) (por. uchwała 7 sędziów SN z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21, Legalis nr 2639313).

Tym samym Sąd Najwyższy powrócił do literalnej wykładni cytowanego przepisu oraz do poprzednio zajmowanego stanowiska w tym zakresie (por. wyrok SN z dnia 8 maja 2012 r., II UK 237/11, Legalis nr 526900, wyrok SN z dnia 4.12.2013, II UK 223/13, Legalis nr 741761).

Sąd Okręgowy podziela, w pełni, przytoczone wyżej stanowisko Sądu Najwyższego. Należy zauważyć, że gdyby przyjąć, że jedyną determinantą w porównywaniu uprawnień tych dwóch grup mundurowych (sprzed i po 1999 r.) jest data rozpoczęcia służby, to można by mówić o naruszeniu zasady równości. Jednakże w tym czasie powstał zupełnie nowy model systemu emerytalnego. Ustawodawca nie przewidział w nim prawa do dwóch świadczeń dla osób mundurowych pełniących służbę przed 1999 r. Mundurowi rozpoczynający służbę przed 1999 r. mogli liczyć wyłącznie na świadczenie mundurowe. (...) tzw. zdefiniowanej składki, z którego są wypłacane świadczenia od 1999 r., przewiduje zupełnie nowe zasady gromadzenia kapitału na emeryturę i wyliczania na tej podstawie dożywotniego świadczenia.

Podkreślić należy iż już w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2010 r., II UZP 10/09 (OSNP 2010, nr 17-18, poz. 215) wyrażono pogląd, że art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej art. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 8, poz. 38), nie wyłącza nabycia prawa do emerytury z ustawy emerytalnej przez żołnierza zawodowego, jeżeli okresy składkowe, o których mowa w tym przepisie, nie zostały uwzględnione przy obliczeniu emerytury żołnierza zawodowego. Z treści tej uchwały wyprowadzono wniosek, że skoro przy obliczeniu emerytury wojskowej nie zostały uwzględnione żadne składki uiszczane z „cywilnego” stosunku zatrudnienia, to świadczenia te nie pozostają w zbiegu, a w konsekwencji nie ma przeszkód do wypłaty emerytur przysługujących zarówno na podstawie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, jak i ustawy emerytalnej. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wywiódł, że art. 2 ust. 1 pkt 1 in fine ustawy emerytalnej, w brzmieniu obowiązującym od 1 października 2003 r. do 5 lutego 2009 r. należy interpretować w ten sposób, że jeżeli emeryt wojskowy legitymuje się wyłącznie okresem służby wojskowej wystarczającym do emerytury wojskowej, czyli obliczonej bez uwzględnienia okresów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3, 5 i 7-10 ustawy emerytalnej, to w razie ukończenia przez niego 65 roku życia oraz legitymowania się 25-letnim ubezpieczeniem po zakończeniu zawodowej służby wojskowej i przy niedoliczeniu go w trybie art. 14 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, nie można wykluczyć nabycia przez takiego emeryta uprawnień emerytalnych z dwóch odrębnych systemów - zaopatrzeniowego oraz ubezpieczeniowego i pozostawienia mu prawa wyboru świadczenia (art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Zbieżne stanowisko zostało zaprezentowane, przez Sąd Najwyższy, w uzasadnieniach wcześniejszych wyroków z dnia 9 października 2008 r., II UK 48/08 (OSNP 2010, nr 5-6, poz. 77) oraz z dnia 6 stycznia 2009 r., I UK 178/08 (LEX nr 490375).

Zagadnienie związane ze zbiegiem prawa do tych świadczeń zostało wprost rozstrzygnięte w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 r., II UK 237/11 (OSNP 2013, nr 7-8, poz. 91), w którym wyjaśniono, że zasada pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń (art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej) dotyczy również zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w tej ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych.

Także, w wyroku z dnia 24 maja 2012 r., II UK 261/11 (LEX nr 1227967) Sąd Najwyższy, wyraził pogląd, że ubezpieczony uprawniony do świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i pobierający to świadczenie nie może jednocześnie pobierać emerytury wojskowej, mimo że spełnił warunki do jej nabycia i prawo to zostało mu przyznane. Zbieg prawa do świadczeń polega na nabyciu przez osobę praw do więcej niż jednego świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub z zaopatrzenia emerytalno-rentowego. Skutki zaistnienia takiej sytuacji określają przepisy ustaw regulujących uprawnienia do tych świadczeń, przewidując rozwiązania polegające na pobieraniu przez osobę uprawnioną więcej niż jednego świadczenia bez ograniczeń, pobierania więcej niż jednego świadczenia z ograniczeniami i pobierania tylko jednego świadczenia. Na gruncie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych zagadnienie to rozstrzyga art. 7, stanowiąc, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w ustawie z prawem do emerytury lub renty albo do uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. W okolicznościach sprawy, takim przepisem szczególnym, jest art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty, określonych w tej ustawie z prawem do świadczeń, przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2 (a więc, między innymi, żołnierzy zawodowych), stosuje się – wynikającą z art. 95 ust. 1 – zasadę wypłaty jednego świadczenia, a zatem wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Przepis art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej jasno określa wyjątki od tej zasady.

Po pierwsze, są to sytuacje wymienione w art. 96, odnoszące się do zbiegu prawa do świadczeń powszechnych i zaopatrzeniowych z prawem do:

- 1) renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2012 r., poz. 400);
- 3) renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową;
- 4) emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego rolników. W tych wypadkach prawo pobierania świadczeń w zbiegu określają odrębne przepisy.

Drugi wyjątek odnosi się do przypadku obliczenia emerytury wojskowej, na podstawie art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (dla żołnierza, który został powołany do służby zawodowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r.), a od dnia 1 stycznia 2013 r. – również na podstawie art. 18e tej ustawy (dla żołnierza powołanego do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 r.).

W uzasadnieniu podanej uchwały, w sprawie III UZP 7/21, Sąd Najwyższy mając na uwadze powyższe okoliczności doszedł do przekonania, że systemowa wykładnia użytego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zwrotu „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej) ...” daje podstawę do przyjęcia, że ów wyjątek należy interpretować nie tylko przedmiotowo, to

znaczy wyłącznie przez pryzmat zasad obliczania emerytury wojskowej wynikających z art. 15a albo 18e ustawy zaopatrzeniowej, ale także podmiotowo, co oznacza konieczność wzięcia pod uwagę adresatów tych przepisów. To dla nich ustawodawca wprowadził bowiem (na przyszłość) możliwość równoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury powszechnej, odbierając im równocześnie prawo do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia stażu „cywilnego” i pozostawiając jednak taką samą możliwość (prawo wyboru) także dla żołnierzy powołanych do służby przed dniem 2 stycznia 1999 r., po spełnieniu (poczynając od dnia 1 stycznia 2025 r.) przesłanek określonych w art. 18i ustawy zaopatrzeniowej. Problem ten należy analizować także szerzej, uwzględniając (temporalnie) czas, w którym zostały wprowadzone omawiane zmiany ustawowe. O ile bowiem we wcześniejszym okresie mieliśmy do czynienia z sytuacją, w której wzrost emerytury wojskowej mógł nastąpić z tytułu doliczenia okresów składkowych i nieskładkowych, a prawo do emerytury powszechnej wiązało się nie tylko z osiągnięciem wieku emerytalnego, ale także z posiadaniem określonego stażu emerytalnego, złożonego właśnie z okresów składkowych i nieskładkowych, o tyle nowe zasady obliczania emerytur wojskowych dla żołnierzy powołanych do służby po dniu 1 stycznia 1999 r. oraz poczynając od dnia 1 stycznia 2013 r. znajdują bądź będą w przyszłości znajdować zastosowanie w czasie, gdy prawo do emerytury powszechnej jest uzależnione wyłącznie od osiągnięcia wieku emerytalnego i zgromadzenia odpowiedniego kapitału składkowego, a nie od okresu, w którym ów kapitał był gromadzony.

Opisany wyżej rezultat wykładni systemowej, znajduje potwierdzenie, także, w wykładni funkcjonalnej (celowościowej) art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej. Pośrednio cel uregulowania zawartego w tym przepisie wynika bowiem z uzasadnienia projektów obu wyżej omówionych zmian ustawowych, z których wynika, że projektodawca nie zakładał możliwości kumulacyjnego pobierania świadczeń z obu systemów. Przyjął bowiem, a założenie to zostało następnie w pełni zaakceptowane i zrealizowane w toku procesu legislacyjnego, że w każdym przypadku osoba uprawniona do emerytury wojskowej oraz emerytury powszechnej, która pozostawała w zawodowej służbie wojskowej w dniu 1 stycznia 1999 r. musi dokonać wyboru świadczenia, które ma być jej wypłacane, również wtedy, gdy wysokość emerytury wojskowej została obliczona wyłącznie na podstawie okresów tej służby, bez „uzupełnienia” jej o zwiększenie wynikające z przebytych okresów składkowych i nieskładkowych.

Między innymi, z tych względów, Sąd Najwyższy, w powiększonym składzie, stanął na stanowisku, że budzący wątpliwości interpretacyjne, zwrot „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej) ...” użyty w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, wykładany z uwzględnieniem reguł gramatycznych, systemowych i funkcjonalnych powinien być rozumiany jako odnoszący się tylko do żołnierzy, których emerytury są obliczane na podstawie tych przepisów, a zatem do żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej, odpowiednio po dniu 1 stycznia 1999 r. oraz po dniu 31 grudnia 2012 r.

Żaden z tych wyjątków nie dotyczy zaś skarżącego, co oznacza, że w zaistniałej sytuacji, nabycia przez niego zarówno prawa do emerytury z ubezpieczenia społecznego, jak i prawa do emerytury wojskowej, dochodzi do zbiegu, o którym stanowi art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, a skarżącemu przysługuje wypłata tylko jednego z tych świadczeń – wyższego lub przez niego wybranego. Nie można podzielić poglądu, że do zbiegu prawa do emerytur dochodzi w sytuacji, gdy, do tych dwóch świadczeń, doliczone byłyby te same składki. Osoba, która nabyła prawo do emerytury wojskowej z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia, nie nabywa prawa do emerytury z systemu ubezpieczeniowego (art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej w brzmieniu sprzed 5 lutego 2009 r.), i odwrotnie, z prawa do emerytury wojskowej nie mogła i nie może skorzystać osoba, która nabyła prawo do emerytury z tytułu ubezpieczenia obliczonej z uwzględnieniem okresów służby wojskowej (art. 12 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych). Inaczej rzecz ujmując, obliczenie skarżącemu emerytury wojskowej z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, pozbawiłoby go prawa do emerytury z systemu powszechnego. Do zbiegu prawa do świadczeń może zaś dojść wyłącznie wówczas, gdy przysługuje prawo do świadczeń z obu tych systemów.

Na zakończenie warto również zaznaczyć, że Konstytucja RP w art. 67 ust. 1 zapewnia obywatelom prawo do zabezpieczenia społecznego w zakresie i formie określonej ustawą, czyli aktualnie obowiązującą ustawą o emeryturach i rentach z FUS. Z kolei zasad sprawiedliwości społecznej i równości wobec prawa sformułowanych w art. 2 i art. 32 Konstytucji nie można rozumieć w odniesieniu do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w ten sposób,

że wszyscy mają prawo do takich samych świadczeń. Równość wobec prawa oznacza jednakowe traktowanie osób spełniających takie same warunki. Jeżeli ustawa przyznaje uprawnienia określonej grupie osób spełniających wymagane warunki, osoby nienależące do tego kręgu nie mogą powoływać się na zasadę równości, skoro wymaganych warunków nie spełniają. Równość wobec prawa należy rozumieć jako równość szans, a nie równość w zakresie wszystkich uprawnień (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2004 roku, II UK 363/03, Legalis nr 237242).

Mając na uwadze wszystkie, poczynione wyżej rozważania prawne, Sąd Okręgowy stwierdził, że zaskarżona decyzja z dnia 18 września 2023 r. jest prawidłowa, odpowiada prawu, wobec czego brak podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., orzekł, jak w sentencji wyroku.